ПРОЛЄТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса: Cor. Pritchard Ave. and McGr Winnipeg, Man., Canada

Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

Address: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

РІК VI. Ч. 85. ВІВТОРОК, 5. СЕРПНЯ 1924. WINNIPEG, MAN. TUESDAY, AUGUST 5th, 1924. No. 85. VOL. VI.

The Provincial Library City

PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

РУМУНІЯ В СТРАХУ ПЕРЕД РЕВОЛЮЦІЄЮ

В ЦІЛІЙ КРАЇНІ, А ОСОБЛИВО В БЕСАРАБІЇ, ДУЖЕ СТРОГО ЗАСТОСОВАНО ПРАВО ВОЄННОГО СТАНУ.

Бояться комуністичного руху, що зростає з кожним днем і охоплює широкі маси населення.

СОФІЯ, Болгарія, 3. серпня. — В виду того, що останніми днями збільшилися атаки на поодиноких осіб, державні будинки, залізничі потяги і амуніційні склади, румунське правительство проголосило воєнний стан в цілій країні. Від закінчення війни до цего часу воєнний стан був проголошений тільки на пограниччю Угорщини і Радянської України, звідки Румунія надіялась нападу. Минулого тижня румунське правительство не тільки що рішило скріпити воєнний стан здовж ріки Дністра, але поширило його в більш строгій формі на цілій території Румунії.

Румунське правительство звертає найбільш свою увагу на неспокій в Бесарабії, де комуністичний рух зростає з кожним днем та охоплює широкі маси населення.

Щоби завести "лад і порядок" та здавити комуністичну пропаганду, правительство рішило повністю застосувати право воєнного стану.

НОВІ ПРОПОЗИЦІЇ С.Р.С.Р. ДЛЯ АНГЛІЙСЬКО-РАДЯНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

Голова радянської делеґації Раковський виїхав з Москви до Лондону літаком.

МОСКВА, 1. серпня. — Після кількох наглих нарад з членами правительства відносно теперішнього положення англьо-радянської конференції, Х. Раковський, голова радянської делеґації виїхав вчера літаком до Лондону. Разом з радою народніх комісарів він опрацював ряд нових пропозицій для предложення британському правительству, які після думки знатоків усунуть всі перепони, що стояли на дорозі до успішного висліду конференції.

Хоча нові пропозиції своєю формулою нагадують собою попередні радянські пропозиції, то їх більш ліберальний характер переконає британське правительство, що С.Р.С.Р. бажає осягнення як найскоршого вирішення. Нові услівя повинні також задоволити британських власників бондів і увінчатися позичкою британських банкирів за ґарантією лондонського правительства.

В формуванню нових пропозицій в справі відшкодування бувшим британським власникам в старій Росії, рада народніх комісарів була спеціяльно обережною, щоби не нарушити радянських законів відносно націоналізації приватної власности та не пожертвувати революційними принціпами влади Рад.

ВОЄННИЙ ДОГОВІР ФРАНЦІЇ, ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ І ПОЛЬЩІ ПРОТИ НІМЕЧЧИНИ.

ВІДЕНЬ, 31. липня. — Німецька ґазета "Ді Штунде" напечатала нині звіт про те, що Франція заключила з Чехословаччиною і Польщею воєнний договір проти Німеччини, на випадок коли Німеччина відкинула-б плян Доса.

Як повідомляє "Ді Штунде" бувший премієр Франції вповні підтвердив цей договір. На випадок непослуху з боку Німеччини, сторони, що підписали цей договір годяться "післати" в Німеччину свою реґулярну армію під проводом французьких офіцирів-добровольців.

Ґазета згадує також, що Франція дала Польщі 25 міліонів франків "воєнної позички".

В такий спосіб Франція оплачує і обезпечує своє домінування в Европі.

ЩО ЦЕ — МИР ЧИ ВІЙНА?

ЛОНДОН, 3-го серпня. — "Вестминстер Ґазет" подає, що британська фірма Викерс, яка виробляє воєнні матеріяли, працює день і ніч повною силою пари, щоб виповнити замовлення японського правительства на 140,000,000 ладунків для машинових карабінів.

Знову-ж инші британські фірми з поспіхом викінчують для Японії величезні замовлення воєнних троків.

А наївні люде вірять брехням буржуазії, що світ на передодні загального мира.

Радянське збіжжа буде важним чинником на світовім збіжевім ринку

МОСКВА, 3. серпня. — Радянська преса присвячує багато уваги станові врожаю, від якого головно залежить дальший фінансовий і економічний розвиток Радянського Союза.

Минулого року з загального врожаю, що виносив 50,000,000 тон збіжжа, вивезено за кордон около 2,500,000 тон. Сьогорічний врожай, головно в Полудневій Україні, важнім осередку продукції збіжжа, нище середнього. Не дивлячись на збільшення засівної площі, сумніваються, чи загальний сьогорічний врожай в С.Р.С.Р. перевищить на 5 процент врожай з минулого року.

Беручи під розвагу ці всі фактори, загальний вивіз збіжжа сьогорічного врожаю С.Р.С.Р. за кордон може сягнути що найбільше 3,500,000 тон, замісць сподіваних 6,000,000 тон.

(Порівнуючи це з вивозом минулого року, який виносив около 2,500,000 тон, то Радянські Републики зможуть вивезти цего року около міліона тон збіжжа більше, чим в минулім році).

Недавно відбулися в Москві переговори з представником мішаної російсько-британської збіжевої експортової компанії в справі відновлення контракту з минулого року про вивіз до Англії 170,000 тон радянського збіжжа, головно пшениці, ячменю і вівса. Сподіються, що з сьогорічного врожаю буде вивезено до Великої Британії що найменше 500,000 тон радянського збіжжа.

З відновленням зносин з Німеччиною і Скандинавськими краями сподіються, що Радянські Републики вивезуть до них около 900,000 тон жита.

Ці останні звідомлення вказують, що врожай в Радянських Републиках не такий безнадійний, як про це доносять вороги С.Р.С.Р. Хоч врожай в дійсности слабший чим минулого року, однак покривається збільшенням засівної площі.

Світовий врожай менший о 10 процент чим 1923 р.

Загальний стан врожаю в цілім світі, як подає нюйоркський журнал "Commerce Monthly" буде цего року менший на 10 процент, чим минулого року. В Злучених Державах передбачається з сьогорічного врожаю 740,000,000 бушлів збіжжа, або на 46,000,000 бушлів менше, чим минулого року. Якщо ці цифри здійсняться, Злучені Держави зможуть вивезти на міжнародній ринок тільки около 100,000,000 бушлів.

Цифри показують, що головні експортові країни будуть мати цего року для вивозу від 500 до 600 міліонів бушлів. Додавши до цего надвижку около 100 міліонів бушлів з минулого року, ці країни зможуть вивезти около 700 міліонів бушлів. Минулого року ці країни, за виїмком країн Дунайського басейну, вивезли 712 міліонів бушлів. Однак попит на збіжжа цего року значно більший, чим минулого. Великий попит на збіжжа цего року є в орієнтальних країнах — Японії і Китаю.

МЕЛІОРАЦІЯ НА УКРАЇНІ.

У прилуцькім окрузі на Полтавщині приступлено до висушування болота "Перевід". Почато будову каналу на 5 і пів сяжня ширини, 0.80 сяжня глибини та 75 верстов довжини.

З поля клясової боротьби і робітничого руху по цілій Канаді

СТРАЙК РОБІТНИКІВ В НЮФАВНДЛЕНД ЗАКІНЧЕНИЙ.

СЕЙНТ ДЖОНС, Нюфавндленд, 3. серпня. — Нині проголошено тут, що страйк 4,000 будівельних робітників при будові "Гомбермавт Павер енд Пейпер Мил" в Корнербрук замирено. Робітники вертають завтра до праці.

Робітники вийшли на страйк минулого тижня домагаючись ліпшого впорядкування мешкань і від 10 до 20 процент підвижки платні.

Побачивши, що робітники держаться солідарно на страйку, компанія згодилася наразі задоволити домагання робітників щодо мешкання, а справу підвижки платні відложено для дальших переговорів.

ВОЄННИЙ КОРАБЕЛЬ ПРОТИ СТРАЙКЕРІВ.

ГАЛІФАКС, Н. С., 1. серпня. — Тут одержано вістку, що правительство вислало на місце страйку в Корнербрук в Нюфавндленд воєнний корабель помимо того, що до цего часу страйкері не допустились ніякого насильного кроку. Правительство збільшило також число спеціяльної поліції.

ГОВОРИТЬ, АЛЕ НЕ ДОГОВОРЮЄ.

ЕДМОНТОН, Алта., 2. серпня. — Джон Т. Стерлінґ, головний інспектор копалень вугля в Алберті обчислив, що майнери, які страйкують вже пятий місяць в 18. дистрікті, втратили $2,500,000 в формі платні. Страйк майнерів почався 1. квітня і продовжається вже пятий місяць. Коли майнери працювали, їхня платня сягала пересічно до $625,000 місячно.

Дж. Т. Стерлінґ, щоби налякати майнерів як багато грошей втратили вони за протяг страйку, наводить повище подані цифри, щоби здеморалізувати страйкуючих майнерів. Він не хоче сказати публично про те, кілько то міліонів долярів втратили власники копалень вугля. Прецінь кожний робітник знає, що майнери вийшли на страйк не з роскоші, але в обороні куска хліба, який вуглеві барони хотіли вирвати їм з рук. Кожний робітник знає також й про те, що, чи він працює чи ні, він все одно нічого не має, за виїмком мізерного животіння в той час, як капіталісти коштом праці робітників накопичують міліони доларів. От краще було-б подати кілько капіталісти втратили з причини страйку майнерів, з яких можна тягнути сотки міліонів доларів, а тоді справа показалася-б не в такому світлі. А але про це Стерлінґ не договорює.

ЗРІСТ РОБІТНИЧИХ СТРАЙКІВ В ЧЕРВНІ.

ОТТАВА, 1. серпня. — В місяці червни було в Канаді 22 страйки і локавти. В місяці маю було тільки 12 страйків. Число втрачених днів праці з причини страйків виносить в червни цего року 244,673, а за червень 1923 року виносило тільки 42,406. Цего року в червни було на страйку 13,872 робітників, а минулого року в тім-же місяці страйкувало тільки 6,258 робітників. До 8,000 страйкуючих майнерів в 18. дистрікті прилучилося в червни ще 3,200 почтових робітників.

ЕКСПЛЬОЗІЯ В КОПАЛЬНІ ВУГЛЯ В ДРОМГЕЛЕР.

КЕЛҐАРИ, 3. серпня. — Спеціяльні донесення з Дромгелер до "Келґари Албертен" говорять:

В суботу пополудни, коли ціле місто приглядалося противоєнній демонстрації, в копальні вугля в Мидленд, коло Дромгелер, ґаз спричинив експльозію, в якій трох майнерів заплатило життям а один лежить затроєний ґазом. Згинули: формен Гарі Дугоцький, пит-бос Джес Нікол і помпбос Ґрифит Ришардс; затроєний ґазом фаєр-бос Малколм Мориссон. Коли ратунковий відділ по годинах гарячкової праці добився на місце експльозії, всі три вище згадані були вже мертві.

Як відомо, цілий майнерський 18. дистрікт обнятий вже пятий місяць страйком. Компанії не хочуть згодитися на домагання майнерів і за час страйку стараються ратувати майни перед затопленням водою і нагромадженням ґазів таки своїми прислужниками — босами. Ось й один з наслідків такого ратування.

Робітники цілої Канади своєю грошевою піддержкою повинні помочи страйкуючим майнерам вистояти в цій боротьбі з вуглевими баронами до кінця.

СУМНИЙ КІНЕЦЬ УКРАЇНСЬКОГО ІНТЕЛІҐЕНТА-БАНДИТА В ВІННІПЕҐУ.

Поліція зловила двох бандитів М. Колцуна і І. Романюка, молодих укр. інтеліґентів-патріотів.

В минулу пятницю рано, десь около пів до одинайцятої години, два вінніпеґські українські "інтеліґенти" Мих. Колцун і Ілія Романюк, зателефонували з тутешнього "Дженерал Госпітал" до Бредлей'с Авто Ливері, яка винаймає автомобілі, аби вислано їм найкращий відкритий автомобіль, бо їм спішно кудись їхати. У кожного з них був свій власний великий автомобіль, таки там-же перед шпиталем. Коли приїхав шофер, висланий з Бредлей'с Авто Ливері, великим автомобілем "Кедилак" до "Дженерал Госпітал", Колцун і Романюк сказали йому везти себе на Сейнт Мері Ровд, що йде в полудневому напрямі аж поза місто.

Около чотири милі поза Сейнт Вітал, Колцун приказав йому стати. Там оба бандити звязали шоферови руки, під загрозою наставленого револьвера, перешукали його кишені, заткали уста хусточкою, і привязали до стовпа в ліску, а самі поїхали його автомобілем назад до міста.

На їхнє нещастя на Портедж евню, по якій вони їхали з недозволеною скорістю, замітив їх моторциклевий поліціянт Оливер Метюсон, що сам колись працював в Бредлей'с Авто Ливері і знав добре автомобілі цеї фірми і шоферів, що в ньої працюють. Побачивши, що автомобілем їдуть якісь невідомі йому особи і дуже спішать, він перегнав їх і спинив. Романюк скочив з автомобіля і втік, а Колцуна поліціянт арештував.

Самовбивство Колцуна.

Поліціянт Метюсон взяв Колцуна з собою до одного дому, під числом 450 Йонґ стріт, та попросив властительки, щоб дозволила ужити телефона для завізвання поліційної патролі. Саме коли поліціянт телефонував до поліційної стації, Колцун витягнув револьвер і вистрілив собі в голову. Його зараз забрано до того-ж шпиталю, (Дженерал Госпітал) звідки він недавно виїхав, але в дорозі він помер.

В автомобілі знайдено порожній мішок, шнур, маски і ще деякі річи, що були приготовані очевидно задля рабунку.

Арештування Романюка.

Того-ж таки самого дня, в 6 годині вечером арештовано Ілію Романюка, в його мешканню під числом 93 Юклид евню. Так як Колцуна, так само Романюка пізнав шофер, котрого вони були зазвали і оставили за містом.

Романюк сидить тепер в тюрмі і має відповідати перед судом за рабунок з ужиттям насильства. Виявляється, що Колцун і Романюк занималися вже попередно рабунками, але не попадали в руки поліції. Їх пізнали тепер, що то ті самі бандити, які 7 квітня обрабували головний офіс "P. & B. Cash Store" на $4,000.

Хто такі Колцун і Романюк?

Колцун мав около 25 літ, ходив тут до школи, був питомцем Бурси ім. Митрополита Шептицького в Сейнт Боніфейс, скінчив фармацевтику і працював в аптиці. Має тут родичів в Велей Ривер, Ман. Кілька тижнів тому він оженився і мешкав з молодою жінкою під ч. 707 Флора евню. Мав намір продовжати студії на манітобськім університеті. Жив шумно, їздив власним великим автомобілем і належав до гулящої частини "української інтеліґенції". В пятницю ранком оставив своїй жінці записку: "Коли не поверну цего вечера, шукай мене в Дженерал Госпітал, або в трупарні".

Романюк теж тутешнього виховання. Він буде мати около 33 роки. Скінчив публичну школу, де був шкільним товаришем Колцуна, а відтак щось рік їздив по західній Канаді і Злуч. Державах. Був близьким приятелем Колцуна. Мав також свій власний автомобіль і вів шумне життя. Оженився так само тоді, як і Колцун.

Обидва бандити були "в пошані" серед місцевої "укр. патріотичної інтеліґенції".

ҐОМПЕРС ЗА КАНДИДАТУРОЮ ЛА ФОЛЕТА.

АТЛЕНТИК СИТІ, Н. Дж. 3. серпня. — Виступаючи проти кандидатів републиканської і демократичної партій, Екзекутивна Рада А.Ф.П. апелює в своїм звіті до всего робітництва Злучених Держав поперти кандидатуру на президента і віцепрезидента приятелів Ла Фолета і Вілера.

В апелі кидається терпкими словами на адресу старих партій, а проситься сильного попертя для независимих кандидатів.

Виборча плятформа Ла Фолета, говориться в апелі, є з усіх найбільше підхожа для робітництва Злучених Держав.

Цей крок старого запроданця інтересів робітничої кляси Ґомперса не є несподіванкою для зорґанізованого і клясово свідомого робітництва Злучених Держав, бо "чим горнець накипів, тим буде смердіти".

ГОНДУРАС ЗНОВУ В ОБІЙМАХ РЕВОЛЮЦІЇ.

МАНАҐУА, Нікараґуа, 3-го серпня. — Гондурас знову в обіймах революції. Ґенерали Юліо Перальта, Єремія Фонсека і Торібіо Рамос з 400 повстанцями заатакували Сан Маркос де Кольон. Багато убитих і ранених по обох сторонах. Між убитими по стороні правительственних військ є також командант Е. Тортілльо і полковник Ґалярдо.

МІНІСТЕР МОРДОК ПРОТИ ДОМАГАНЬ МІСЬКОЇ РАДИ В ВІННІПЕҐУ.

Джеймс Мордок, домініяльний міністер праці, що спинився в неділю в Форт Ґери готелі в Вінніпеґу заявив, що справа годування безробітних не має нічого спільного з домініяльним правительством. Він висловив здивування, коли почув, що міська рада Вінніпеґу домагається від домініяльного правительства звороту $53,000, які вона видала на вдержання безробітних зимою 1922 і 1923 років.

"Домініяльне правительство повідомило премієрів Манітоби і Бритіш Коломбії в грудни 1922 р., що допомога безробітним буде на будуче виключно справою провінцій і муніціпалів" — так сказав Мордок.

Він заявив також, між иншим, що в понеділок він прийме представників О.В.Ю. в справі дискримінації членів тої-ж орґанізації в залізнодорожних шапах в Трансконі, Ман.

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
Published three times a week by the Ukrainian Labor News Ass'n,
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.
Subscription per year $4.00
Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ"
газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень:
у вівторок, четвер і суботу.
Видає Стоваришення "Українських Робітничих Вістей".
Передплата на рік $4.00
Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

Непоміщених в газеті рукописів не звертається, хіба що дописувательвиразно зазначить, що бажає звороту свого рукопису на случай його непоміщення та залучить почтовий стемпель на його пересилку.

БРЕХНЕЮ СВІТ ПЕРЕЙДЕШ, ТА НАЗАД НЕ ВЕРНЕШ.

Так каже мудра народня пословиця. Але є такі брехуни, що їм тільки о те й ходить, щоб світ перейти. А про поворот назад вони не думають.

До таких брехунів належать редактори українських жовто-блакитних чорносотенних ґазет, яких наш кореспондент, т. Роленко, радить тягти "за хвіст та на сонце". В них така вже, вибачте, підла свиняча натура, що ти їх витягнеш на сонце, а вони тобі знову в баюру брехні лізуть. А тягти їх треба хоч би для того, щоб читачі редаґованих ними ґазет спізнали, що це не люде, що пишуть брехні через помилки, але таки такі брехливі свині, що без смердючого багна брехні не можуть жити.

Чи не найплюгавішою українською рептилькою, що в обріхуванню Радянських Республик і робітничого руху побила рекорд, являється "Січ", або "Сич", як це називає її "по анґлійськи" її-ж редактор Назарук, бувший представник "західно-українського уряду". У тій жовто-блакитній рептильці брехун-редактор весь час поміщує і безперестанно перемелює тільки брехні проти Радянських Республик, і лається в плюгавий спосіб.

В останньому числі тої "Січі", або того "Сича", читаємо на першій сторінці кілька на ново перемелених старих клевет, а одну нову. І так перша з них так і починається рипиндячим стилем: "Таки буде жидівська держава на Україні!" А дальше пишеться:

"З Москви депешують: Заступник Калініна Смітович заявив, що советський уряд уже постановив відступити на жидівську кольонізацію покищо 100,000 (сто тисяч) десятин (200,000 моргів) найкращої української землі на вічне (!) й безплатне (!) ужиткування жидівським кольоністам. Жидівська орґанізація "Орт" вже занялася виробом рільничих машин, для тих Жидів, що займуть українську землю".

І так дальше. Хто це таке Назарукови "депешує" прямо з Москви? Що то за Смітович такий і відколи він заступником Калініна? Що то за орґанізація "Орт" і де вона ті машини виробляє для еврейських кольоністів? Про це "Сич" не подає, а варто було-б це подати, щоб люде знали "правду". Бо от преса, не тільки радянська але й загранична, як що згадувала коли небудь подібне назвиско, то казала, що є в т. Калініна секретар, що називається Смідович, але не було і немає жадного "заступника Калініна Смітовича". Про рішення, відносно відступлення 100,000 десятин землі на Україні "на жидівську кольонізацію", яке ніби то мав "советський уряд" перевести, ми й до нині нічо не вичитали в радянській пресі, яку ми одержуємо, хоч ми й не уважаємо дозволу Євреям ставати рільниками поганим вчинком, ані "Сич" не переконав нікого в своїй "новинці", що поселювання Євреїв на ріллі, це означає, що "таки буде жидівська держава на Україні". Не від речі було-б, якби "Сич" був ще додав, чи рільничі машини, що їх виробляє якась там "Орт" для еврейських кольоністів, будуть "кошерні", тоб-то не трафні, бо тим "арґументом" напевно був-би лекше переконав своїх читачів, що "таки буде жидівська держава на Україні".

Пощо "Сичові" та "депешована" брехня, виявляється з слідуючого закінчення цеї нецікаво в сотий раз перебріхуваної "новинки":

"На всякий випадок се певне, що коли українське робітництво побачить, що Жидам даром дають землю, а для наших селян, що посунулиб туди радо з Волині й Галичини, тої землі нема, — тоді всі большевицькі органи в Америці й Канаді та всіх аґітаторів удержуватиме той уряд виключно своїм коштом, то українські робітники чейже протверезяться, навіть найбільші червоні".

Тут попри провокаторську денунціяцію на "большевицькі орґани в Америці й Канаді" висловлене ясно задушевне бажання Назарука, щоб українські селяне з Волині й Галичини полишили польській шляхті і польським кольоністам своєю кровю зрошену рідну землицю, щоб залишили польських панів в спокою та "посунули" деинде шукати собі долі; а також, щоб якось то українське робітництво в Злуч. Державах й Канаді збаламутити так, щоб воно не підтримувало своєї робітничої преси, аби "Сичам" краще зажилося.

Отже для баламучення і обману в тому-ж числі "Сича" є ще такі "новинки":

"Головна Екзекутива III. Інтернаціоналу, вибрана на 5. його з'їзді, що відбувся сего місяця, виглядає так: Риков, Бухарін, Зіновєв, Каменев і Сталін. Перші два — Москвичі, другі два — Жиди, а пятий — Грузин. Українця до Головної Екзекутиви не вибрали ні одного, хоч Україна "перша" по Росії в союзі радянських держав. А наші большевики як води в рот набрали на факий "пошанівок".

Назарук, очевидно, уважає передплатників свого "Сича" за таких баранів, що вони крім свого "орґану" не читають жадних инших ґазет. Инакше чейже побоювався-б так нагло брехати, що головна екзекутива Третього Інтернаціоналу складається тільки з пяти осіб, та що в ній немає ні одного Українця, в той час, як в склад її входить поверх сорока представників комуністичних партій ріжних країн і кількох кандидатів, а від Ком. Партії України вибрано до ньої т.т. Мануїльського і Фрунзе. А цих пятьох членів, назвиска котрих подав Назарук, це якраз представники Російської Комуністичної Партії в Виконавчому Комітеті Комінтерну.

Ми не допускаємо, щоб Назарук був таким образованим ослом, щоб він цього не знав, але уважаємо, що він просто бреше задля ширення баламуцтва і брехні.

Ще одна брехлива "новинка" подана в "Сичі", над якою слід спинитися, це про спеку і голод на Україні (за що також винні більшовики), а також про те, що "большевицький уряд позамикав "Просвіти" і усунув зі шкіл України 40,000 студентів", в якій вміщено такі "алярми": "Трівога обхопила весь нарід український". "Український нарід упаде там до стану людожерних племен". Коли так дальше піде, нарід український загине а його землю заберуть чужинці".

Нехай читачі не лякаються, це Назарук тільки так страшить. Ми реґулярно читаємо радянську пресу і довідуємося з ньої, що в деяких повітах на Україні, а також в Поволжу справді була спека і місцями збіжжа від ньої потерпіло, на Поволжу значно більше чим на Україні. Але ніякої катастрофи там нема і того "страшного голоду", яким страшить "Сич", не буде. Адже й в Канаді і Злуч. Державах спека наробила чимало шкоди і пшениці тут буде на багато міліонів бушлів менше, чим минулого року. Загальний врожай в цілому світі цего року куди нижчий від врожаю минулого року. Але ніхто не кричить про голод. А в Радянських Републиках і з окрема на Україні тимбільше нема потреби кричати про голод, бо там загально зародило більше збіжжа, чим потрібно для власного вжитку. Радянська влада допомагає тим повітам, що потерпіли від посухи і вони забезпечені. Радянські Републики ще зможуть продати за границю що найменше сто міліонів бушлів пшениці.

Щож до "Просвіт" і студентів, то пан Назарук теж балакає неправду. "Просвіти" не закриваються насильно, але переміняються самим-ж таки населенням на хати-читальні то-що. Студентів не усунула радянська влада на Україні аж 40,000 і не оставила школи порожніми. Річ в тім, що до революції у вищих школах 62 процент студентів, це були синки дворянсько-поміщицької кляси, решта-ж були синки дрібної буржуазії, а селянських та робітничих дітей було дуже мало — три до чотири процент. По революції пішли діти селян та робітників до шкіл і от тепер прийшло їх значне число до вищих шкіл, яких все ще нема стільки, кілько потрібно. У тих вищих школах вчилося значне число дітей буржуазії, непманів то-що, вихованих в "панському дусі". Радянська влада усунула якесь число студентів, дітей буржуазії, і в цей спосіб зробила місце у вищих школах дітям селян і робітників. І усуненим студентам дадуть змогу вчитися тоді, як вже буде більше шкіл і більше місця. А покищо першенство мають діти селян та робітників, так як в буржуазних країнах першенство в школах мають діти буржуазії. Чи зле поступила радянська влада?

Кожний чесний робітник і фармер скаже, що так і слід було зробити серед таких умовин. Але панам Назарукам жаль не мужицьких та робітничих дітей а панських. І тому "Сич" і про цю справу бреше, аж куриться. Впрочім пан Назарук приїхав брехнею в Америку й їде нею дальше та й зовсім не дбає, що брехнею назад не вернеться, бо він свідомий вже того, що для нього вороття не має.

ВІДОЗВА ТРЕТЬОГО КОНҐРЕСУ ПРОФІНТЕРНУ ДО РОБІТНИКІВ ВСІХ КРАЇН.

Третій Конґрес Профінтерну, що відбувся в Москві зараз після V. Конґресу Комінтерну, видав відозву до робітників всіх країн з нагоди 10-ліття світової імперіялістичної війни, яку подаємо тут дещо скороченою.

"Остання війна" стала вихідним пунктом нових нечуваних озброєнь й довела до роскіту франко-анґлійський імперіялізм. Думка вчених та військових техніків працювала над новими смертоносними винаходами. Розробляються пляни повітряної війни, військова хемія відкриває перед людством дійсно жахливі перспективи. Шість років Версальського миру довели до роскладу міжнародного господарства всіх країн, окрім Радянських Републик. Европа втрачає свою промислову й фінансово-економічну геґемонію. Центр капіталістичного розвитку переноситься до Злучених Держав, де всесильний капіталізм розвинув скажену енерґію по всіх галузях промислово-фінансового життя.

Европа, що роскладається економічно, бачить перед собою повнокровний капіталізм Америки, котрому тісно на свойому материку, котрий сміливо простує Тихим океаном, натикаючись на знесилений після землетрусу японський капіталізм. Після шести років миру, в Европі зібралось багато горючого матеріялу, котрий що хвилини може вибухнути. Досить поглянути на спішну роботу французьких, анґлійських, чехословацьких, польських та італійських військових заходів, щоб переконатися в тому, що на людство насувається нова небезпека.

Кілька років лютої реакції викликали в масах велике незадоволення й буржуазія ріжних країн поставила на місце отвертих реакційних урядів так звані ліві і навіть соціялістичні уряди. Але всі ці ліві відріжняються від правих тільки на словах, на ділі-ж вони продовжують імперіялістичну політику фінансово-промислового капіталу. Хіба уряд Мек-Доналда не поклується про будову повітряної фльоти, хіба він не розстрілює з аероплянів тубільців, що підіймають повстання, хіба він не простягає руки до мосульської нафти у Туреччині, хіба він не садовить у тюрми індуських революціонерів, хіба він не захищає інтересів експропріюваних російською революцією капіталістів? А хіба у Франції на початку світової війни не мали влади радикали й навіть соціялісти? Все це не може заховати того факту, що так звані ліві уряди готуються, так само, як і їхні попередники, до нової міжнародньої війни. Правда, це робиться не так нахабно, як це робили Пуанкаре та Корзон, тому що МекДоналд та Ерріо свою заборчу політику вміють прикрашувати демократичними фразами. Одначе, в дійсности вони продовжують стару політику Корзона та Пуанкаре. Властивости сучасного стану полягають в тому, що верхи соціялдемократичних та професійних орґанізацій зрослись з апаратом буржуазної держави, при чому сучасні реформістські орґанізації являються найважнішою підпорою капіталізму, який вже падає й роскладається.

Десять років, що минули з початку війни, не пройшли дурно: світовий робітничий рух пережив велику крізу, міліони робітників з жахом відсахнулись від соціял-патріотів і стали під комуністичний прапор. Виріс, зміцнів і став світовою орґанізацією Комінтерн, широко роскинувся вплив Профінтерну. Нема в світі такої країни, немає такого куточка, де б ці дві світові орґанізації не мали своїх прихильників, своїх палких борців. Одначе, є кілька міліонів робітників, що пробувають під буржуазно-реформістським впливом. Треба витравити реформізм з голов робітників, треба сформувати міцно спаяні, дисципліновані, готові до бою, робітничі баталіони, щоб перейти від оборони до наступу, щоб штурмовати капіталістичну фортецю. III. Конґрес Червоного Інтернаціоналу Профспілок звертається з палким закликом до робітників усіх країн протиставити "святкуванню" буржуазією та реформістами їхньої "визвольної війни" демонстрацію гніву й ненависти до експльоататорів, тиждень протесту проти війни, з 27-го липня до 4-го серпня. Ми повинні нагадати пануючим клясам, що минув той час, коли можна було безкарно втягувати в світову бойню міліони пролетарів. В цей тиждень протесту проти війни по всіх містах та селах, по всіх фабриках та заводах усюди де є поневолені й пригнічені пролунає бойовий заклик: "Геть імперіялістичні війни, геть соціял-патріотів — аґентів мілітаризму, геть зрадників робітничих орґанізацій! Хай живе священа війна поневолених проти гнобителів, хай живе соціяльна революція!"

Українська робітнича преса це ознака сили і свідомости робітництва. Памятайте про Пресовий Фонд і відновлення передплати!

ХТО І ЯК СУДИТЬ КРАКІВСЬКИХ ПОВСТАНЦІВ.

В понеділок 2. червня в Кракові почався процес 58 учасників краківського повстання. Склад присяжних — 2 банкових службовців, 11 поміщиків та власників будинків, і один фабрикант.

Більшість обвинувачених безпартійні робітники і службовці. З обвинувачених визначається ґрупа з 4-ох пепеесовців, у особі посла сойму Станчика, колишнього посла Клемансевича та 2-ох членів краківського міського самоврядування. Крім них на лаві підсудних — лідер незалежних соціялістів лікар Дробнер.

Обвинувачують прокуратор та цивільні позивачі з боку родин забитих офіцирів. Оборону орґанізувала П.П.С. Вся оборона виступає солідарно й боронить всіх обвинувачених, за винятком 4-ох, серед яких є один громадянин С.Р.С.Р. і один колишній аґент військової охорони.

В ході процесу складається враження, що між пепесівською обороною та судовою владою досягнуто погодження, щоб не роздувати політичного процесу.

Більшість робітників, що сидять на лаві підсудних, належать до мало розвиненої сірої маси і не вміють політично обґрунтувати своєї позиції. Пепесівські посли і лідери виголосили на процесі малозмістовні промови, де зазначали, що вся провина за повстання лежить на усунутому уряді Вітоса, що своєю реакційною політикою довів маси до стихійного виступу в Кракові. Лікаря Дробнера, що почав було виголошувати політичну промову, голова суду позбавив слова.

Все це зменшує цікавість до процесу, який провадиться виключно для того, щоб виявити карну відповідальність окремих обвинувачених. 20. червня скінчився допит та свідчення обвинувачених, і суд перейшов до допиту свідків. Свідків всього викликано 328.

Голова суду не закриває свого тенденційного відношення до обвинувачених. Над деякими з них голова просто знущався підчас допиту.

Беручи під увагу поведінку суддів та соціяльний склад присяжних, можна чекати, що вони не милуватимуть обвинувачених, яких чекає тяжка кара. Тепер же виявилась основна лінія поведінки, що її додержується пепеесовська оборона та обвинувачені. Головний обвинувачений, колишній пепеесовський посол Клемансевич, відкидає свою участь у повстанні, запевняючи, що вся роля його в краківських подіях полягала в ліквідації повстання та в тому, щоб допогти владі відновити порядок. Для цього, як каже Клемансевич, було складено перемиря з ген. Чикелем.

Таким чином П.П.С. складає з себе всяку моральну відповідальність за те, що сталось 6. листопада в Кракові, залишаючи учасників повстання на милость судової влади. Проте бажаючи реабілітувати себе серед низів, П.П.С. взяла на себе оборону їх перед судом, але, всю систему оборони збудовано на відкидані окремими обвинуваченими факта їхньої участи в повстанні.

***

П.П.С., Визволення та ґрупа Бриля (селянська спілка) внесли до сойму запит, у якому зазначають нездорову атмосферу, що її утворили судді в краківському процесі. Інтерпелянти зауважують тенденційність суду та скаржаться, що голова суду Марковський поводиться не як голова суду, а як прокуратор.

В запиті зазначено, що обвинувачені, яким загрожують великі кари, віддано на милосердя тенденційного судді, який дозволяє собі ухилятись від закону та іронізувати над обвинуваченими.

ТУ Є МОЦ ЩО ЧИТАТИ.

Сидить собі робітник на кріслі в Укр. Роб. Домі і читає "Робітницю"... Ви часто можете спостерігати, головно в той день, коли виходять "Укр. Роб. Вісти" або "Робітниця", як кількох робітників, посідавши в тихих закутинах салі Укр. Роб. Дому, читають собі ґазету або журнал.

Так було й цим разом, коли вийшло подвійне чергове 9—10 число "Робітниці" за 15 липня і 1. серпня. Переходжу я через салю У.Р.Д., бачу — сидить робітник і переглядає "Робітницю". Не читає, але переглядає.

Це вже звичайно так водиться, що коли читач візьме вперше до рук книжку або журнал, то перше переглянe, потім... вибірає смачніше і читає, а відтак береться вже до "загального".

—Добрий день! Читаєте?! — сказав я.

— Добре здоровля! Ще не читаю... тільки переглядаю. Але-ж ту є моц що читати! — сказав до мене робітник посміхаючись і складаючи ніжно "Робітницю".

І ті прості слова — ту є моц що читати — чомусь мені заімпонували і сподобалися. Це не були слова якоїсь видуманої похвали; сказав їх робітник без ніякої надуми, але щиро, отверто, після того, як переглянув подвійне — 9—10 число "Робітниці". І хоч вже перед тим я бачив це число і знав більше-менше його зміст, мене закортіло ще раз взяти "Робітницю" і старанно переглянути. І переглянувши, без ніякого свого додатку, я повторяю слова робітника: "Ту є моц що читати".

Зрештою ми в коротці перевіримо саму "Робітницю".

На окладинці образок смерти і крови невинних міліонів, що полягли в минулій світовій війні. Це в її десяту річницю. Хто уміє читати образки, той багато з него вичитає.

Перекидаю — і на внутрішній стороні окладинки читаю "*Не байку, а таки сущу правду*". Це показує, що редакція журналу не хоче, щоб навіть окладинка марнувалася і друкує на ній гарну поучаючу річ.

Перша стаття говорить нам про дві сестрі: про робітницю і фармерку. Треба, щоб кожна робітниця і фармерка її перечитали. Далі — "Як Збруч річку проходили"... Спомин з часів траґічного переходу галицької армії за Збруч в 1919 році, або в пяту річницю того переходу. І тут-же народна пісня, яка оспівує траґедію галицької армії:

Ой гори Карпати
Спустіться в долину,
Хлопці—добровольці
Прийдіть на годину!

"Бо пани забрали нашу Галичину".

А під тою статею коротенька замітка про те, що є "Святинею нової людини". Ту замітку обовязково раджу кожному і кожній перечитати і згідно з нею поступати.

Далі йде стаття "Десята річниця крові й смерти міліонів" з образками до неї. Здається, що до тих образків не треба й слів. Та воно тільки так здається. Образки говорять про минулу і майбутню війни, про їх страхіття, а стаття кличе, що-б не допустити більше до війни.

Потім, що каже славний французький письменник-комуніст Анрі Барбюс про жінок; вірш І. Франка — "Все те саме"; а внизу дві короткі замітки без наголовка. Але я дам їм зараз наголовок: "Товаришу і товаришко! Бережи книжку і журнал!" — це до них наголовок. Перечитай і виконуй!

Далі йде стаття для "Робітниці" з Радянської України: "Жінка за культурно-освітною та політичною працею". Цікава стаття делеґатки на 4-ий Всеукраїнський З'їзд Незаможних Селян.

Відтак йде спеціяльний розділ наших канадійських дискутантів: "На чисту воду". Не хочеться їм, значить, бовтатися в каламутній воді, і давай вони випливати "на чисту воду". Й це добре... хоч кажуть, що в каламутній воді добре карасі ловити. Не знаю лише, чи наші плавачі в "бейтінг-сутах". Знаю тільки (бо читав), що Синьооверголець каже: "не соромімся тим, що в нас ще є деякі недостачі"... "простуймо" на чисту воду... Відважний товариш! Варта прочитати.

Та тут годі перечислити все хоч-би й в коротці. Тому дрібні річі, хоч дуже цікаві, вилишаю. Говорю про більші: "Буковинка" — зі споминів Юрка Тютюника з повстань з часів гетьманщини — цікаве оповідання; фотоґрафія визначної діячки серед перських робітниць в національному строю; а з дрібних річей з'окрема варта уваги "Похорони книжки".

Українська пролетарська творчість в Канаді. Це є цілий розділ. Так би сказати, розділ творчости поетів і писак в Канаді. Нічого про них не говорю, бо, здається, в слідуючому числі "Робітниці" буде щось говорити про них т. М. Ірчан. Трясеться й мені литка... бо й мене біс заніс між ту "пролетарську творчість". (Товаришу, Ірчане, змилосердися хоч надімною і... над т-кою Марцелею Рій! Надімною тому, що це я, а над т-кою Рій тому, що це товаришка. Инші хай самі за себе просять. — В.) Згадаю тут лише наголовки тої творчости: вірш т-ки Марцелі Рій — "Полонені"; вірш М. Гарасимчука — "Береги Збруча"; оповідання, чи етюд Т. Харика — "Черемош в неволі"; "Душевний біль" — Гарасимчука; "Два світи" — Т. К—ей"; "Забуті" — Волинця; "Злодійка" — Синьоовергольця. (А між Волинцем і Синьоовергольцем — "Найгарячіще місце на світі".)

А коли перечитаєте "Пролетарську творчість в Канаді", то зараз перед вами стануть цікаві "Привиди", а за ними "Клюб тещ"... Цур йому! А перечитати все-ж таки цікаво.

А відтак йде "Популярно науковий розділ". Статті: "Як збудоване і як працює наше тіло"; "Що таке кляса"; "Перша українська книжка"; "Як повстала голка"; "Чудо в старинних поган"; "Пережитки орґанізму людини"; "Курс української граматики". Статті дуже цікаві і повчаючі... В слідуючому числі здалося-б написати про "Чуда в теперішніх поган".

"Діточа сторінка" найбільша, як коли небудь і досить цікава. На самім початку образок — хлопчик, викарачивши широко очи, читає свою сторінку... Називається він Івасик-Читасик.

А коли ви вже дочитаєтеся до "Сторінки наших читачок", то обовязково скажете: "Ту є моц що читати!" Чотирнайцять сторін дрібним шрифтом списано. Пишуть жінки не лише зі всіх кінців Канади, але й зі Злучених Держав, а навіть з Европи. І пишуть не лише робітниці, але й фармерки.

Про пресовий фонд нічого не згадую, бо знаю, що це кожний і кожна перечитає насамперед, хоч поміщений він при кінці.

На закінчення "Лікарські поради" др. Новака. Тут довідаєтеся — чому вас голова болить, чому мущина спати не може і инші річи.

Одним словом в подвійнім 9—10 числі "Робітниці" *є моц що читати*. Тому обовязково купіть собі його. Подвійне число має 48 сторін і коштує лише 15 центів. *Волинець.*

Кожний клясово свідомий робітник повинен передплачувати і читати робітничу ґазету

The WORKER

Офіціяльний орґан Комуністичної Партії Канади.

Передплата на рік виносить $2.00, на піврік $1.00.

Зашліть передплату таки ще нині!

Адреса:
THE WORKER,
Room 301, Tyrrell Bldg,
95 King St., East.
Toronto, Ont.

PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

ФАРМЕРСЬКА СТОРІНКА

НЕ СЛОВОМ, АЛЕ ДІЛОМ ТРЕБА ПОКАЗАТИ.

На иншому місци цего числа "У.Р.В." ми містимо допис т. Н. Хр. з Ленюк, Алта. Допис цікавий і навіть трохи "заострий", але це-ж пише сам фармер. Пише він про орґанізацію та як більшість фармерів її розуміють. А розуміють так, що тої орґанізації нема що й сподіватися.

Кожний фармер хоче орґанізації, кожний (бодай незаможній) хоче злуки з робітниками, але... кожний стоїть осторонь, кожний каже "моя хата скраю". А сторника лякає злукою фармерів з робітниками.

Це є сумне явище, але воно дуже питоме несвідомому укр. робітникові і фармерові. Наслухавшись про орґанізацію, він вже хвалиться нею, лякає нею того, кого уважає своїм ворогом, але сам стоїть поза орґанізацією. Таких людей звемо переважно прихильниками, або симпатиками нашої орґанізації.

Що-ж, спасибі й на тім. Але чому той чоловік має бути нашим прихильником? Чому він ру. В очи він з тебе не сміявся, бо не хотів стратити костюмера. Коли-ж ти вийшов з стору — він сміявся і казав: "Коли-б ще всі були такі, як ти, то я ще пожию й мої діти".

А от коли ти станеш в орґанізацію, затягнеш до неї свого сусіда, той свого, і так ціла кольонія... Коли ви в тій орґанізації, крім освітної роботи, поведете роботу й політичну; коли ви, крім гвіт пулу, задумаєте заснувати в своїй місцевости свою хоч маленьку споживчу кооперативу і скажете собі: ні один член нашої орґанізації від нині не сміє нічого купувати в цего спекулянта, але тільки в своїй кооперативі — тоді ти, товаришу фармере, почуєш якого "Лазара" заспіває сторник. Тоді не він з тебе буде сміятися, але ти з него.

НЕ ПІСЛЯ ФАХУ, АЛЕ ПІСЛЯ ІНДУСТРІЇ.

Ще пару слів про допис т. Хр. з Ленюк. Причина невдачі Одної Великої Юнії була, товаришу, відмінна, від такої, як Ви пишете. Діло в тому, що О.В.Ю. орґанізувалася поруч, а навіть з членів, до себе подібної орґанізації, старої, міцної, лише провід в ній мали реакційні лідери. Щоб істнувати, Одна Велика Юнія повинна була побороти ту стару орґанізацію. А що не поборола, мусіла сама заморозитися. Це те саме, коли-б в Алберті тепер хтось пробував орґанізувати поруч U.F.A. иншу подібну орґанізацію. Тепер, здається, поширюється і на Алберту Фармерська Юнія Канади. Коли вона захоче там вкріпитися і грати провідну ролю, її прийдеться звоювати U.F.A. В Саскачевані нема орґанізації бідних фармерів, тому там її лекше істнувати. Навіть в Манітобі її лекше істнувати, бо там United Farmers of Manitoba по перше дуже слаба, а по друге, дуже реакційна, назадницька, тоді як в Алберті вона сильна і більш поступова.

Також не після фаху ми повинні орґанізуватися, але після індустрії. Ця фахова система орґанізації найгірше роз'їдає ряди робітництва. В Канаді і цілій північній Америці тільки гірники (майнері) зорґанізовані після індустрії, тому у них є можливим такий солідарний страйк, який тепер відбувається в 18. дистрікті.

Що-ж до фармерів, то вони инакше й не можуть орґанізуватися, тільки після свого призвання: рільництво. Треба тільки стежити за тим, щоб у фармерську орґанізацію не лізли не фармері, або такі "фармері", які живуть в містах, а на фарму приїзджають раз на рік, або такі, що мають тисячі акрів.

Дійсно фармерською орґанізацією буде тільки така орґанізація, до якої належатимуть лише трудящі фармері, що своїми мозолями обробляють землю. А такі фармері повинні всі як один належати до орґанізацій: до політичної, до економічної і до освітної. А зорґанізувавшись, тоді орґанізовано злучитися з робітниками.

То-ж товаришу фармере, не хвались орґанізацією, і не сторонись її, але таки нині ставай членом фармерської орґанізації, фармерського товариства, а в нім працюй для своєї користи і за злукою з робітниками.

Приятель.

ПРО КВАШЕНИЦЮ І КВАШЕНИКИ.

В роки сухого літа або мокрої погоди підчас сінокосу господарі зазнають багато клопоту. Під сухий рік трави є короткі і щоб назбирати достаточно сіна, треба великих обшарів сіножатий, бо малі шматки видають мало. Це не все вдається. Мокра погода під сінокоси знов не дає нагоди зібрати достаточно сіна, а коли збереться досить, то його якість є підла. Тоді пересічний господар робить так, як можливо. І як звичайно буває—скількість корму є ограниченою, або меншою, чим повинна бути. На цім терпить худоба, а господар ще більше. Від недостаточної годівлі худоба або гине, або так лихо виглядає, що продаючи, господарі віддають її за півдармо.

Та не тільки завдяки недостаточному годованню худоба лихо виглядає. Саме сіно хоч і багато його і добре може бути, не достарчає всіх складників, яких худобині треба, щоб вона була нормальною. Годовання самим сіном і водою не є вповні відповідним для худоби, щоб вона добре виглядала. Так як люде не можуть добре виглядати і відповідно робити, коли споживають тільки хліб та воду, так і з худобою є, коли вона живиться тільки сіном та водою. Коли худоба споживає сіно, зерно і квашеницю, вона ліпше виглядає і приносить хосен господареві.

Сіно і зерно є досить дорогими кормами. То-ж в інтересі кожного господара зокрема є зменшити кошти корму. Щоб цего осягнути — годують сочистими кормами, як бураками, бруквою, морквою, квашеницею. Зі всіх вище згаданих сочних кормів — квашениця є найдешевшим кормом. Квашеники, або по англійськи "silos", є конечностю на всіх господарствах де тримають молочних коров. Вони так само стають вигодою в господарствах, де плекають мясову худобу, коні і вівці. Квашеники часом зменшують кошт годівлі худоби о одну четверту.

ВИГОДИ, ЯКІ СПРИЧИНЯЮТЬ КВАШЕНИКИ.

1. В них можна переховати найбільшу скількість корму, чим в якій будь иншій формі з тої самої паші.
2. В них є найбільше заощадження, бо найменше псується паші.
3. Урожай з одного акра найдешевше переховати у квашениках.
4. Зсипання корму під дощ або в часі мокрої погоди не має ніякого уємного впливу на якість того корму.
5. Присутність їх на фармі вказують, що господар інтересується новими способами господарки і уводить їх в життя.
6. Завдяки їм земля і обійстя стають вартнішими.

КОРИСТИ З КВАШЕНИЦІ.

В квашениках роблять квашеницю з зелених ростин, як кукурудза, соняшники, овес, ячмінь, буряни, або всякі трави. Користи з неї, коли годується нею худобу, є:

1. Вона є лишим кормом, чим сухе сіно, снопи, або сухе кукурудзиння.
2. Вона є сочистим кормом, який добре ділає на травлячу систему худоби.
3. Вона є найдешевшим сочистим кормом для худоби, бо видаток є більший і найменше псуття є в процесі приготовлювання і годівлі.
4. Вона є так смачною для худоби, що худоба з'їдає все, не лишаючи ніяких недоїдків.
5. В періоді сухих пасовиск вона замінить зелену траву найкраще і найдешевше.
6. Плекання обмінних ростин як кукурудза, соняшники, то-що помагає чистити поле від бурянів, що свідчить про добру господарку.

З ЧОГО БУДУЮТЬ КВАШЕНИКИ.

Квашеники будують з дерева, каміння, цегли, цементу і з землі. Деревляні, камінні, цеглові та цементові коштують від 100 доларів до пару тисяч. Земляний квашеник є найдешевшим і тому є найбільше доступним для наших господарів. Кошт будови такого землянки-квашеника в готівці буде хіба кошт скрині та з один фунт цвяхів. Решта час і робота самого господаря.

ЯК БУДУЄТЬСЯ КВАШЕНИК-ЗЕМЛЯНКА.

Вибірається найвище місце коло стайні і копається рів. Звичайно копають 8 до 10 футів широкий і довгий так, як справа вимагає. Коли багато худоби, треба довгого, коли худоби є мало, треба короткого. Глибина залежить від того, як зависоко підходить підшкірна вода. Коли вода є близько поверхні землі, треба копати мільче, а коли глибоко — копати 6 або 8 фітів. Стіни можна обцимбровувати дручками, або дошками. А коли земля не обвалюється, то лишають такими, якими вони зістаються по зрівнюванню лопатою. Часто копають так, що стіни є спусковаті. Це значить, зверху рів є широкий 10 до 12 футів, а у споді 8 до 10 футів. І в цей спосіб запобігають обвалюванню стін. Цементовання стін не є конечним у квашениках-землянках. Хто є в змозі цементувати стіни, повинен побудувати цементований квашеник на поверхні землі. З такого будинку буде більша користь.

ЯК РОБЛЯТЬ КВАШЕНИЦЮ.

Зелені ростини — як кукурудза, соняшники, овес, ячмінь, молочій або инші трави ріжуть на січку десь при кінці серпня. Цю січку добре втоптують, накривають дручками або латами. На верх накладають соломи около двох фір грубо, а на верх цего землі навозять около півтора фута. В протягу перших двох або трох тижнів січка скисне і є в стані щоб нею годувати худобу.

Коли нема січкарні, якою треба різати січку з зеленої паші, багато господарів скидають зелень у такі квашеники, дуже добре втоптують худобою або наскладаним камінням і покривають, як було згадано поперед. Квашениця в такім стані є прикрішою, бо кожного разу треба рубати. Рубають різаками, якими рубають сіно в стиртах.

СКІЛЬКИ ДАЮТЬ ПРИ ГОДІВЛІ.

Квашеницею годують худобу, вівці, і коні. Скількість, яку дають, залежить від того, який є скот. Дійним коровам дають около 40 фунтів денно. Дають по 20 фунтів рано і вечером. Худобі на мясо — около 25 фунтів денно; телятам дають відповідно до їх віку і вимоги. Пересічно їм належиться від 10 до 15 фунтів денно. Коням дають около 12 фунтів денно, лошатам около 5 фунтів, а вівцям около 3 фунти денно. Споживаючи такий корм, скот ліпше виглядає і менше з'їдає кормів, які коштують дороще. Господарі, котрі раз спробували годувати квашеницею, кажуть, що без квашениці не варто тримати худобу. То-ж той, хто побудує такий квашеник в протягу цего місяця, зробить добре для себе і для худоби.

К. С. Продан.

НЕ ЖДІМ НА КОГОСЬ, АЛЕ САМІ ПРАЦЮЙМО.

Ленюк, Алта.

Багато, дуже багато говориться між фармерами про юнію, про орґанізацію, але до нині нема між ними того, про що так люблять говорити. Якусь неволю, якесь пригноблення можна вичитати з лиця кожного фармера. але щоб вивести його з тої неволі, то треба Мойсея, ще більшого, як той, що вивів Жидів з Єгипту. Говорять багато, але нічо не роблять в ціли свого власного визволення, тільки чекають, наче воно само має впасти з неба. Чекають і наслухують.

Цего року розійшлась вістка про злуку фармерів з робітниками.

— Оце... це... цего нам і треба, — заговорив кожний. — Як злучаться фармері з робітниками, так буржуям фертіг.

Цю злуку фармері уявляють собі, що вона "десь там" має відбутися і тоді ціна на фармерські продукти піде в гору, а в сторі все в долину. Але що всі фармері мали-б причинитися до такої злуки, це мало кому приходить на думку. Приходить фармер до маленького стору на фармах і купуючи, починає торгуватись, а далі каже сторникови: — Чекайте, най лиш злучаться фармері з робітниками, так усіх вас шляк трапить.

Що-ж до дійсної злуки, то дуже мала частина розуміє її хід. Багато думали, що на недавно відбувшімся з'їзді в Едмонтоні вже все буде вирішено і всі фармері і робітники будуть в одній великій орґанізації. З'їзд відбувся, а зміни ніякої не замітно, і фармері дальше чекають з тою старою думкою, що хтось там має щось зробити, але ніяк не хочуть вмовити в себе, що **кожний**, а **кожний** має причинитися ро такої злуки, як своєю особою і своїм словом на мітінгу, чи на з'їзді, так своїми пару додарами на рік, як членської вкладки. Ті, що так дуже хотять злуки і нетерпеливо чекають зміни системи, мабуть будуть розчаровані, коли перечитають в 73 числі "Укр. Роб. Вістей" резолюцію, ухвалену на фармерсько-робітничім з'їзді в Едмонтоні, що відношення до фармерських і робітничих економічних орґанізацій.

Початок її ось що каже: "З'їзд визнає корисним і потрібним для укр. фармерів брати участь в таких фармерських орґанізаціях, як Злучені Фармері Алберти, Фармерська Юнія Канади і Гвіт Пул, а для робітників трейд-юнії". Ну і що-ж це за злука, запитає кожний цікавий. Чому-ж не заснувати одну велику орґанізацію, але кажуть брати участь в кількох. На це ми повинні би знайти відповідь в статтях "Укр. Роб. Вістей" від якогось доброго писача, а мої уваги ось такі:

Кілька років тому назад засновано було в Канаді Одну Велику Юнію (O.B.U.). Засновано з великим ентузіязмом і надією на поборення всеї несправедливости. Робітники цілої Канади громадно вступали в члени тої юнії, але як скоро вона повстала, так скоро і розлетілася. Чому? Тому, що в практиці показалась невідповідною. Умовини праці і пладня фахових і нефахових робітників не однакові. Так О.В.Ю. показалася непричім, коли робітники одного фаху вдоволені, а другі мусять страйкувати. Що-ж тепер говорити про фармерів, як це знова зовсім окремий фах від міських робітників. Як майнер не впишеться в члени фармерської юнії, так фармер не впишеться в юнію майнерів. Отже окремі юнії мусять необхідно істнувати. А злука можлива тільки така: коли **репрезентанти ріжних юній будуть сходитися і разом радити над положенням працюючих і коли кожна їх ухвала буде законом.** Щоб цего діпняти, **всі працюючі повинні належати до юнії** по їх фаху.

А який процент фармерів є в юнії тепер? А особливо українських фармерів? Ану всі ви, що є членами якоїсь більшої орґанізації, підіймітъ руки до гори! Мало, ой як мало підоймили. Говорити, нарікати і винити когось ви всі знаєте: в хаті, коло елевейтора, в сторі, але на мітінґах, на з'їздах мало вас видко, а вже як зажадати у вас пару доларів на орґанізацію, так ви й поза свою фарму боїтесь вийти. Всі ви хочете чогось, але коби те "чогось" робив хтось, а не ви, бо ви все знайдете причину на свою відсталість. Та ніякі причини не увільнять нікого від обовязків суспільного життя. Чоловік не дикун і егоїзм не має місця, і замісць ходити манівцями і нарікати на когось, краще буде коли всі ми, фармері, створимо одну велику і сильну орґанізацію, а тоді, злучившись з робітничими орґанізаціями, заведемо лад, який захочемо, бо наш голос буде законом.

Н. Хр.

З ФАРМЕРАМИ.

Переїзджаючи по західній Канаді, не раз приходилося бачити дуже нещасних фармерів, але цей гурток, що проїхав зі мною яких дві години, звернув аж надто на себе увагу.

Було це ось як: Переїзджаючи з Норт Бателфорд до Принс Алберт, в потяг всів невеличкий гурток українських фармерів: дві жінки і чотири чоловіки, і так, наче навмисне сіли кругом мене, щоб розказати мені про своє життя.

Була девята година, а декотрі з них ще не снідали (як це я довідався з їх балачки), бо... бо через пусте.., в дома поснідаємо, там нічого не коштує. Хоч дома будуть не скорше, як в дванайцятій годині. Але якийсь чоловіга приніс в ваґон "батлю" самогонки, щоб випровадити своїх знайомих. І просив, дуже просив, щоб ще приїхали на другу суботу.

— А то попем, аж ну! Тільки приїдьте!

— Еге-ж, приїдемо — каже один, коли чоловік вже вийшов. — Чому не каже, що заплатить за дорогу? Знає-ж, що ми голі. А в него грошей, як полови; заробляє по трийцять центів на годину і робить "стеди". Ото я дурний, що покинув секцію. А тепер би й вухом не вів. Та де там?! Хлоп, хлопом — захотілось фарми... Каже: приїдьте, напємось, як браги. Цего щастя і у нас є. Одно тільки, що грошей нема.

— А, що там гроші, — перебив другий, — аби життя було. Ось приїдіть до мене на цю неділю, а я буду мати "свіжу". Прийдіть зі своєю "молодою", вона ще може фармерської не пила. Але-ж то з вас хлопака, вже пятьдесять років, а ви й ще женитесь.

А далі як пішла розмова то аж нудно було слухати: як то його жінка покинула, бо найшла молодшого, як він собі другу привів, що навіть застала ще першу в хаті. І як почали на цю тему, то здавалося, що там, в тій околиці, всі фармері "менеджують" жінками гірше, ніж кіньми, і то ще так уміють хитрувати, що навіть і гріха за це не мають, як це один з них сказав. Пють, а попються — міняються жінками, а потім знов пють А в неділю до сповіди.

І так послухавши їх балачки, можна подумати, що може це ті "гості", про котрих писав "Укр. Голос". Але я скажу, що треба бути редактором "Укр. Голосу", або йолупом, щоб таке подумати.

Ці люде такі, як півдикуни. Вони такі замучені, такі нещасні, а ще й до того природа з декотрих насміялася, що вони зовсім не подібні до білої раси. І аж моторошно робиться, як подумаєш, що таких людей є ще дуже багато серед Українців в Канаді.

А на жаль, є багато свідоміших людей, котрі не мають нагоди, або не уміють придивитися життю оцих нещасних сотворінь, не вміють як слід оцінити, що то значить бути дійсно свідомим, бути орґанізованим.

І тому хочеться крикнути на ціле горло до цих свідоміших, бо такі, про яких оце я пишу однаково не почують: Орґанізуйтеся перш всего ви самі! А в орґанізації учіться життя а підучившись, виривайте з неволі тих темняків, про яких я вище пишу, а які є вашими сусідами.

Читайте робітничу пресу і книжки, будьте свідомі і розумійте вагу свідомости. Ідіть між таких, про яких я пишу, і вирвіть їх з зубів цего найстрашнішого людству ворога, темноти. Бо тільки ви, ви, свідомі робітники і фармері, можете це зробити, тільки ви можете помогти своїм братам і товаришам, а ніхто инший. То-ж до праці. Хай запанує свідомість над темнотою.

Ф. Бабієнко.

Товариші! Передплачуйте "Українські Робітничі Вісти" самі і инших заохочуйте! Вирівнюйте залеглу передплату! Поширюйте свою ґазету між укр. робітниками й фармерами!

М. ІРЧАН. 37)

КАРПАТСЬКА НІЧ.

(Оповідання із збірки "Кровавий бог".)

(Продовження.)

— Та-ж знаю я Семене, що тут ні ваша ні її вина, а може більше моя, бо не писав я нічого. Дякую вам гарно, що були ви всім їм рідним батьком і оборонцем. Та двох нас в хаті не буде і самі про це рішати не будемо. Нехай розсудять нас ті, що судять всіх, що мають право і можуть дати нам право...

Хоч як старався Матвій доказати Семенові свою щирість та прихильність до нього, всетаки Семен не повеселів. Не виходив нікуди з хати, як-би соромився показатись на людські очі. Сидів біля вікна, дуже коротко відповідав на всі питання, мовчки слідкував за дітьми і думав. Думав днями й ночами.

А село шуміло, село клекотіло.

— В Марії два чоловіки! Ото дожилася...

— — — — — — — — — — — — — —

Суд розглянув справу, вислухав Матвія, вислухав Марію й Семена і — признав право першому чоловікові.

— — — — — — — — — — — — — —

Як пяний повертався Семен з міста. Він терпів, дуже терпів. Знав, що не скривдило його право, бо инакше по його думці не могло бути. Але — щож тепер він вартий? Як показатись між людьми? А його діти? А Марія? Він так любить їх... І більше не буде вже в нього родинного щастя, затишного кутка. Повернеться Семен назад в свою самітну хатину і побратається з чорними думками. І за віщо так скривдили його? За віщо розбили щастя його? Він так любив всіх, так любив...

Твердими долонями втирав сльози і оглядався, чи не бачать люди. Але вечер насувався з широких-сумних піль і прикривав горе його.

Не зайшов в хату. Дивився в вікна і причувалося йому, як діти лебеділи:

— Тату! Що ви нам плинесли з міста?...

І причувався знайомий-любий голос Марії:

— Семене! Чого ти небоже не йдеш вечеряти?...

Але це тільки причувалося, бо кругом царіла пуста тишина осінньої ночі. Семен вже чужий цій хаті, ой Семен чужий і одинокий, як палець...

Повернувся і хильцем зайшов в стодільчину.

— — — — — — — — — — — — — —

Громом полетіла ранком по селі вістка:

— Семен Зарічний повісився!

І мала хатина Матвія Шавали знову вповилася смутком. А Матвій стояв біля посинілого-холодного тіла Семена, бився кулаком в груди і болісно, не своїм голосом кричав:

— Це я, це я!...

Аж люди відтягали його в бік.

І безталанного Семена похоронили. Без попа, бо піп відмовився хоронити самовбійця. Тихо-тихенько віднесли його на цвинтар і закопали в самому кутку, далеко від инших могил.

Такий тихий був похорон Семена, як його життя і смерть. І присипали його тіло землею в найпогаснішому місці, ніби вмисне хотіли, щоби й по смерти був він один. Бо таке право для вішальників. Та Семен вже не дбав. Від чорних думок втік в чорну землю і не чув, як його діти допитувалися:

— Цого насого тата забили в склинку і кудись понесли?...

***

Змінився Матвій. Поплили дні його в рідній хаті, як ті каламутні води весною. Хоч був вже між своїми дорогими-любими, але радости не було в нього. Нераз говорив Марії:

— Щастя не в грошах Маріє, а в життю... А я не знав. Я гнався за грішми і окалічів... Самий вже навіть на січку не здалий і чоловіка збавив віку і тобі світ завязав... Не в грошах щастя Маріє, не в грошах...

Тепер часто згадував Матвій доброго Янаса. Ах, щоб він не дав, аби пригадати всі слова його! Та не може, тупа память, забита голова... А Янас говорив правду...

І Матвієві переплуталася в голові наука Янаса. Він не тямить її добре, тільки думає про Христа. І не може вже найти потрібної відповіді. Де Христос? Янас казав, що він є, є в кожному з нас, а Матвій шукає і не може найти...

Чим більше думав, тим більш загадочним ставало йому все. І почав лякатися самого себе, своїх гріхів. І молився знову богові, аби простив йому, бо він не знає, що чинить. Він не знає, бо він тільки Матвій Шавала, який дванайцять літ тяжко працював, силу свою лишив в Америці і не знає тої Америки.

Бачив Матвій людську біду й горе і там за морем і бачить тут в рідному селі. І там робота і тут робота, але ті, що роблять — однаково сумні, прибиті, бідні. Ех бідо! Чого ти тільки нас знаєш?...

— — — — — — — — — — — — — —

Рік вже Матвій дома і за цей рік ще гірше висох та похилився. Ой не той Матвій, що був колись, не той...

А в його хатину приповзло нове горе — Марія занедужала. Пухнули ноги, пухнуло ціле тіло. А Матвій ходив, як отроєний і говорив:

— Чи тямиш Маріє, як жилося нам в перших роках? Не в грошах щастя Маріє, не в грошах... Та я не знав і ми розгубили молодий вік... Тепер не доженемо, не найдемо, не позбираємо...

І на очах старівся Матвій.

— — — — — — — — — — — — — —

Полуміню загорілася Европа, заричав дико кровавий бог і грізно крикнув:

— До зброї!

Покулені-послушні міліони пішли. Пішов й Матвій Шавала. Тяжко прощався з хорою жінкою, з дітьми, бо чув, що не побачить їх більше. Брали до 42 років, а йому ще три місяці до 42. Але ніхто не дивився на це. Закон. Законові не в голові, що на нікого залишити Матвієві хати, що жінка його тяжко недужа. О! Законові треба міліонів Матвіїв і він безсердечний.

— Вперед!

— Гурра-а-а!

— — — — — — — — — — — — — —

І в сірому-вояцькому одінню, з довгою русявою бородою та пожовклим обличчям, снується місяцями Матвій з похиленою головою по Карпатах і жде своєї черги. Він добре тямить слова товариша Янаса про війну, про військо. І на власні очі бачить, як люди силувано, проти власної волі ріжуть себе.

Чого таке тяжке Матвієве життя? Чого не зазнав він ані одного світлого-гарного дня? А він-же жив чесно, працював день в день і на старість його заставили різати й убивати людий. І чи тільки його?

(Дальше буде.)

ЗБИРАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ

на одинокий ілюстрований науково літературний журнал в Канаді і Злучених Державах

"РОБІТНИЦЮ"

що виходить кожного 1 і 15 в місяці.

Участь беруть між иншими такі літературні й наукові сили: М. Ірчан, М. Тарновський, В. Коссак, М. Луцкевич, Оксана Кадлубицька, др. Надія Суровцова, др. М. Сисак, др. Рост. Заклинський, др. проф. М. Качанюк, Іван Ткачук, Василь Яблуненко, М. Шатульський і ин. кореспонденти в усіх країнах Европи.

"Робітниця" друкує дуже приступний науковий матеріял з ілюстраціями, цікаві новини з цілого світа, лікарські поради і має діточу сторінку та веселий кутик.

Постійно веде на своїх сторінках курс української граматики.

За добрі відгадки загадок, дає журнал нагороди.

Річна передплата тільки $1.50, піврічна 80 ц.

"Робітниця" своїм змістом цікава і корисна також для мущин, а не тільки для женщин. Передплату посилайте на таку адресу:

THE WORKINGWOMAN
Cor Pritchard & McGregor
Winnipeg, Man.

СТОРІНКА НАШИХ ЧИТАЧІВ

МОЯ СПОВІДЬ.

Вегревил, Алта.

Тільки перед тобою шановний читачу "У.Р.В.", я хочу говорити і тільки тобі сказати всю правду. Ворогам робітництва і фармерства я цего не хочу говорити, але якщо вони перечитають це, то не моя в тім вина.

Пару років тому назад я майже не розумів, чому я жию на цім світі. До освіти я не стремів, про організацію мені було і не згадуй. Не мав я про ще ніякого поняття. Тай на що-ж мені буда та освіта, коли я бачив, що освічені люде разом зі мною грають в кулі. Посходяться бувало до Вегревил студенти, українські учителі і граємо в кулі аж гомін розлягається. Це здорово на мускули — казали паничі. Коли здорово — то й граємо: в пятницю до півночі, в суботу цілий день і аж до півночі. Попри гру лайка сягає аж "пятого поверху". Лаємося на всіх мовах, "по вченому": по англійськи, італійськи, французськи, не забуваючи і рідньої мови. А посторонні стоять і дивуються: а то, мовляв, вчені люде, розмовляють на ріжних мовах. Коли-б хто зібрав все те на папір та показав мені тепер, я згорів би зі встиду. А моя бувша вчена патнерка ще й тепер теї самої тягне.

Стрінувся якось недавно з одним, а він до мене:

— Гей, пане, я чув, що ви вже знюхалися з жидівським інтернаціоналом. Щось кепсько з вами!

— Чому? — питаю я. — Може боїтеся, щоб я з "жидівським інтернаціоналом" не наплював вам в вашу петлюрівську капусту? Не бійтеся, вона вже й так зогнила.

— Ого, то з вами вже й говорити страшно — каже він до мене.

— А я з вами зовсім не боюся — відповів я і ми на тім розійшлися.

Авже-ж, думаю я собі, тобі, паночку куцолобий, вже й говорити зі мною страшно... Шкіри-б ти своєї боявся. А коли я був задурений патріотичною ометицею, коли я грав з тобою в кулі, тоді ти мене не боявся...

Став я і думаю, а перед моїми очима стоїть вся моя бувша вчена кумпанія. На початку безрелігійна; потім пресбитеріянська, бо пресбитеріяне таним коштом вчили в своїх каледжах; потім католицька, бо там можна було краще поживитися; потім, коли вилупилося нове греко-православіє — пішла моя кумпанія до него, бо то, мовляв, нова поступова народна віра. Коли-ж православіє в Алберті не прищепилося, моя кумпанія насвистала на него і пішла назад до греко-католиків.

Пригадуєш собі, читачу, як то колись провадилася в Канаді велика народна робота?... Нема вже її. Зникла, як батогом тріснув. Пішла на Йосафатову долину. А колись-же то було, та було! Будування бурсів, елевейторів, кооперативів, українських парляментів.

Дай, кажуть, десятку на могилянську в Саскатуні — дав. Дай $25.00 на Грушевського в Едмонтоні, то будеш мати шейра — дав. Дай Шандрові і Зваричові на дорогу до Оттави — дав. Дай на делеґацію до Парижа — дав. Дай на патинки "сироті Івасеві" — дав, дав і ще дав. Ій, господи мій, то коли вже я вас нагодую —думав я часом і зараз сам себе кусав за язик і докоряв в своїй малодушности і непатріотичности.

Одного разу вчепився до мене якийсь робітник: — купи й купи — каже "Укр. Роб. Вісти", коштують всего пять центів. А я вже наслухався про ту ґазету і аж прів, але не мав як викрутитися. А той робітник такий був причепський, такий влізливий:

— То на кулі у вас є долар, а на робітничу ґазету ви жалуєте пять центів — каже він до мене. — Та-ж за тих пять центів ви вичитаєте в тій ґазеті щось про себе...

— Про мене? — запитав я. — А то яка лиха личина написала там щось про мене?

— О, як бачу, то ви ще ніколи не читали цеї ґазети — каже робітник. — Вона стало про вас пише.

А мені аж в пятах стало мокро. Оглянувся довкола, витяг пять центів, взяв ґазету... І тільки взяв, а тут знайомий учитель шусть в двері.

— Пощо ти купив цю ґазету? Кинь до біса, бо то зараза — кричить він до мене.

— Ні, — кажу я — не кину. Я дав пять центів... Там щось про мене пише. І в двері та до дому.

А в дома — руки трясуться, я розгортаю ґазету і шукаю, що там про мене пише. І я читав:

"Не дайте панкам ані цента! За ті гроші, які ви їм даєте, нічого від них не дістанете, ні ви, ні ваші діти. Не купуйте бондів свободи, бо за гроші свободи ніхто не купив і не купить. Свободу виборюють в кровавій революційній боротьбі. Ті, що приїхали до вас за грішми, запродали Галичину польській шляхті перше на 25 літ, а тепер на завжди! Даючи їм гроші, тим самим ви помагаєте своїм ворогам, а зраджуєте своїм братам".

— Єлено, дай води! — гукнув я.

Напився води і давай вганяти по хаті. А потім знов до ґазети. А потім перед мною стало питання: і як та ґазета в біса знає, що я давав на ці цілі гроші? А чому я давав? Хіба я справді знаю, що народні діячі з тими грішми зробили?

Читаю далі:

"А попробуйте не дати їм доларів на їх роботу, вони назвуть вас яничаром, зрадником, большевиком"...

Невже-ж це все відноситься до мене? А потім я пригадав собі, як то пишуть наші патріотичні ґазети. І я вже не знав кому вірити. Коли трошки охолов, рішив попробувати, хто бреше. Вийшов в місто, а тут якраз до мене панок:

— Жертвуйте на визволення Галичини з ляцького ярма! — каже.

— Я вже нажертвувався, а ви вже "визволили". Досить вже з мене — сказав я зі страхом божим, щоб лише попробувати, що той панич до мене скаже. А він глянув на мене, зразу почервонів, потім посинів, нарешті кисло усміхнувся тай каже:

— То вже й ви перейшли до большевиків? Ну то добре, будемо мати ще одного яничара більше.

А мені в ту хвилю так і стало перед очима все те, що я вичитав в "Укр. Роб. Вістях".

— Не дай їм грошей, то зроблять тебе яничаром... Свободи за гроші не купують...

А й справді! Хіба-ж то свобода на локті міряється, щоб її за гроші можна купити? — думаю собі. А яничаром вже мене зробили. За що? За те, що я надавався, бодай воно їм боком вилізло?

Коли я це думав, мені перед очима далі снувалися слова з "У.Р.В.": "Не дайте Назарукові доларів, бо пропадуть ні за цапову душу".

Прибіг я до дому і давай знов читати. А там що слово, що речення, то наче тебе ножем по серці. Взлостився я, гепнув ґазетою до землі і гоню по хаті. А через хвилину беру з землі ґазету, чемненько складаю і перепрошую:

— Не через те я тебе, ґазето, до землі кинув, що правду ти мені в очі сказала, а через те, що ти скорше до мене не прийшла.

Сів я коло стола і починаю читати. А там тобі слово в слово так, як було. Наче її редактор їздив по цілій Канаді, навіть по фармах і бачив, який гиндель робили тут патріоти. Я в тій ґазеті бачу себе, як в зеркалі. Читаю, а моя голова ось, ось трісне, а мозок з неї так і ляпне на підлогу. Читаю і промовляю:

— Ґазето моя, рідна моя. Чому я тебе перше не читав, перше не знав. Тепер я знаю, чому тебе пани заразою називають. Знаю і не дивуюся, бо нині й мене назвали вже яничаром.

І мені здається, що стеля з підлогою сходяться до купи і тиснуть мене... Зараз я зроблю тільки "квік" і не буде вже мене. Вже ангели починають надомною літати і райські пісні співати. А я до них простягнувши руки благаю: візьміть мене й несіть туди, де нема ні плачу ні воздіхання, лише життя довге, довге, так як той мотузок, що ним тягну воду з криниці.

Не вечерявши ляг я того вечера спати. А моя Єлена почала мене за бік шкробати.

— Лиши, — крикнув я, — бо як ті копну, то й святих перепуджу.

Обернулася моя Єлена від мене і почала хлипати.

— А то не мішайся до політики... Тепер хлипай.

А потім, коли мені відлегло від серця, перепросив я Єлену.

— Знаєш — кажу до неї — жінкам до політики зась. Досить того що я і тисячі таких як я, зложили десятки тисяч доларів і всі їх неначе наша ялівка язиком злизала: "народна торговля" пішла Жидам в руки; Шандро і Зварич проїхалися до Оттави, випили пива і на тім фертик; делеґація з Парижа привезла нам дулю; управитель шевченківської бурси в Едмонтоні чкурнув до Галичини, а бурса назад в жидівські руки; Назарук чкурнув до Шікаґо бавитися в отамана... Нема нічого.

— А казала я тобі, Семене, не дуже так політикуй — озвалася Єлена.

— Правда твоя, Єленочко. — Пригорнув я свою Єленочку і довго ще вона хлипала, а я думав: будете ще всі ви, патріотичні долорахапи так хлипати по своїй годові.

— — — — — — —

Багато з того часу води уплило. Багато й людських сліз пролилося. Пішла раз Єлена на почту і приносить листа. Розриваю і читаю:

"Вп. Пане! Отсим звертаємося до Вас в дуже важній справі"... А далі пишеться, що дирекція інституту ім. М. Грушевського в Едмонтоні судиться з містом за те, щоб не платити такси і жадає з мене $5.00, або "кейс покладків".

Бий тебе сила божа! Вже два роки, як я яничаром, а тепер знов за пять доларів, або за "кейс покладків", готові мені привернути мій патріотизм. Ні, панове, красно дякую. Є пословиця, яка каже: на того бреши, чий хліб їси. З мене й так лишились тільки шкіра та кости. Досить вже з мене. Я умиваю руки від всякої патріотичної скверни й плоті і духа і бігме не пишіть за покладками, бо не дам. Я вже вашу пісеньку відспівав.

Семен.

P.S. І я також.

Єлена.

ЯК ЗМІНЯТИ АДРЕСУ.

Коли переїздите з одної місцевости до другої або переноситеся з одного помешкання до другого, то не забудьте повідомити зараз нашу адміністрацію, аби змінила Вашу адресу. При цім не вистарчить подати тільки нову, але конше потрібно подати і стару Вашу адресу.

ФАРМЕРСЬКЕ ВІЧЕ.

Беліс, Алта.

В неділю 13. липня прибув до нашого робітничо-фармерського товариства т. Свідерський. Товариство скликало мітінґ, на який зійшлося поважне число дооколичних фармерів, так що школа буда переповнена. Тов. Свідерський пояснив фармерам теперішне тяжке пложення та вказав на його причини. Він вияснив, як провадиться спекуляція збіжжям та закликав фармерів до орґанізації, бо тільки в орґанізації зможуть фармері освідомитися, а освідомившись, будуть знати, як боротися з визискувачами.

Дальше пояснив, що поруч із зубожінням фармерів визискувачі знижують заробітну платню робітникам. Це значить, що фармері повинні ставати до боротьби разом з робітниками. Дехто з присутніх ставив бесідникові питання, на які він вдоволяючо відповідав. Всі присутні були дуже вдоволені бесідою і нагородили т. Свідерського гучними оплесками.

Якось "невмисне" заблукав на цей мітінґ пресбитеріянський попик, якого підіслав один місцевий "патріот". Сам він не міг бути, бо поїхав до Едмонтону на "ексибішен", тому лишив свого "намісника". А до вас, т.т. фармері, я кличу, подивіться на тих панків, вони нічого не роблять, наш хліб їдять, ще й роздори між нами сіють. Вони знають, що коли ми будемо зорґанізовані, тоді і їм урветься. Тоді їм прийдеться йти до плуга, а то тяжка робота і мала заплата. То-ж не слухаймо їх, але гуртуймося разом, лучімся з робітниками і здобуваймо собі кращу долю.

ВІДКРИТТЯ ФАРМЕРСЬКОГО ДОМУ.

Ред Дір, Ман.

В неділю, 20. липня відбулося отворення Фармерського Дому в околиці Ред Дір, Ман. Було це дійсним святом фармерів в тій околиці. Околиця ця дуже глуха, відтята, як то кажуть, від світа, що й тяжко до неї доїхати. Обіцяли батьки демократії провести дорогу, але провели зовсім в иншому місці, з'ігнорувавши домагання фармерів. А коли побудували дорогу між компанійною землею, то на фармерів наложили податки.

Вже від довшого часу бються тут фармері на всі боки, але ніяк не можуть вибитися з лиха. Збіжжа тут ще тільки не родить, щоб можна з него вижити, або продати, а коли-б і вродило то нема куди везти. Хіба аж зимою і то за 18 миль.

Від довшого часу істнує тут товариство, але його істнування було таке-ж бідне, як і само життя фармерів. Нарешті гурток молодих людей взявся за будову Фармерсько-Робітничого Дому з тою надією, що коли буде приміщення, краще піде робота. Дім побудували, хоч ще не викінчили. Побудували з власного дерева. Самі нарізали дошок, самі й побудували без ніяких нанятих майстрів.

На відкриття прибув представник від робітників з Вінніпеґу т. Шатульський, як також представники від латишської фармерської кольонії того самого муніціпалитету, лише з другого боку озера Лек ду Бонет. Виголошено цілий ряд промов. Говорили місцеві фармері, говорив т. Шатульський, а також представник латишських фармерів. Слухачів була повна саля. Зійшлися не лише чоловіки, але й жінки та діти. В своїй промові т. Шатульський закликав до орґанізації не лише чоловіків, але жінок та молодь. Представники Латишів, в яких є орґанізація, кликали українських фармерів до співробітничання з Латишами-фармерами. Вірю, що від 20. липня орґанізаційно-просвітна робота серед фармерів цеї місцевости піде краще як до тепер.

Присутний.

НІ РОБІТНИК, НІ ФАРМЕР.

Едмонтон, Алта.

Дванайцята година. Робітники один перед другим спішать зі Свифтової різні на обід. Плетуся з заду, бо ті часи, що я спішив, минули. Ревматизм скував ноги. За ворітьми стоїть кількох робітників. Це ті, що ще рано прийшли питати роботи, але нема. Вони стоять, думають, що може станеться якесь чудо і вони дістануть роботу.

Йду своєю дорогою штикульгаючи. Мене переходить один робітник і питає:

— Що вам в ногах?

— А що? Нагорода за працю.

— Ох, яка-ж вам біда!

— А вам хіба добре? — запитав я, глянувши на незнайомого. А його обличчя говорило мені, що йому також далеко до добра.

— Де там добре — відповів він. — Ось вже два місяці шукаю роботи, щоб заробити дещо і не можу. Від самого ранку стою коло Свифтової різні і ніхто навіть не глянув на мене. Тільки вартовий сказав, щоб я не підходив до воріт, бо, каже, тепер в Канаді є досить таких волоцюг... Тільки й знають, що волочитися, каже, а робити не хочуть. А я голодний як пес і радий на кусок хліба заробити, та от...

— Ви міський робітник, чи може фармер? — спитав я.

— Ані міський, ані фармер. Сам не знаю, що я є. Фармерував колись, але дофармерувався до того, що ось як бачите. Все сіяв і збирав — компанії забрали. Цего року засіяв дещо і лишив жінку з дітьми на "господарстві", а сам пішов "волочитися", тобто думав дещо заробити. Два місяці проходив і тепер ані цента в кишені, щоб до дому дістатися. Піду пішком. Я вже навчився ходити... І коли вже нам прийде та полекша? — сказав він зітхнувши.

Я глянув на него й спитав:

— А ви читали в "Укр. Роб. Вістях", як збіжеві компанії за один рік заробили на фармерському збіжжю 315 міліонів доларів. За один тільки рік.

— Ні, я не читав — каже він. — Скажу вам по правді, що я ґазет не люблю читати ніяких. На фармах тим не занимаються.

— Ось бачите, як то воно є! Ви ґазет не читаєте, то й не знаєте чому вам так тяжко, чому на вашому збіжжю визискувачі заробляють міліони, а ви "волочитеся" без цента в кишені, а ваша сімя дома сидить без хліба. Це значить, що треба читати, щоб знати і боротися, щоб мати.

А. П—р.

"СІЧОВІ ВПРАВИ"

Клівленд, Огайо.

Зайшов я раз до "Народного Дому" в Клівленд, Огайо. Кортіло мене подивитися на "народну роботу". Зайшов і питаю за канадійськими ґазетами. Господар дому каже, що нема канадійських ґазет.

— Чому-ж ви не тримаєте канадійських ґазет?

— А тому. Часом маємо "У.Г." або "К.Ф.", але вийшли.

— А робітничих ви не тримаєте?

— Не тримаємо, бо вони служать Москалям.

— А кому ви служите? — питаю.

— Ми служимо народові, стараємося визволити Галичину, Україну.

— Що-ж ви для цего робите?

— Орґанізуємо січових стрільців, вчимо їх ґімнастичних вправ. Як хочете, можете зайти до салєру й подивитися, як вони там вправляються.

Зайду, думаю, подивлюся.

Заходжу й дивлюся. Дивлюся й бачу. Січові стрільці стріляють довгими киями кулі. Авже-ж, замісць ґімнастичної салі під "Народним Домом" пулрум. Спеціяльно для січовиків... Подивився я на ті "вправи" й подумав: стережись, Польщо! Січовики вже в кулі грають, буде тобі лихо!

Таке військо орґанізує Назарук в Америці. Здається піде він з ними ловити канадійські сконки, а не з Польшею воювати.

М. Т—к.

КОНЦЕРТ Т-КИ Л. ПОПОВИЧ.

Ріджайна, Саск.

Дня 15. липня загостила до Ріджайни музично-співацька трійка під проводом т-ки Попович, яка устроїла тут два концерти. Ці концерти остануть надовго в памяти тих, що їх відвідали, бо таких українських співів і музики українська публика в Ріджайні ще не чула. Т-ка Попович співала гарні українські і инші пісні, співала надзвичайно добре. Дж. Борнов так само чарував присутних своєю грою на скрипці, а від них не відставав пяніст Рейнолдс. Публика була дуже вдоволена. Я не є музичний критик, щоб міг докладно розібратися в тих співах і музиці, тому побажаю хіба трійці щасливого успіху в їх концертовій об'їздці на заході Канади. А ми, ріджайнці, що чули їх через два вечері остаємося їм дуже вдячні.

Присутний.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

І. Р. Крейтон Майн, Онт. — Вірш "Робітнича мука" до друку не надається.

І. Р., Розенфілд, Саск. — Ми зовсім не дивуємося Вам, що не можете зрозуміти вінніпеґської польської ґазети, що то значить, що "Росія має 200 тисяч большевицького війська на границі Бесарабії, а большевицький уряд має 300 тисяч совітського війська в полудневій Росії". Такого писання не зрозумієте не тільки Ви, але його не розуміє і сам редактор тої польської ґазети. Всі буржуазні ґазети пишуть так, щоб робітник і фармер з того нічого не зрозумів. Тому нема тут нічого пояснювати. Читайте такі ґазети, які пишуть ясно, зрозуміло в інтересі працюючих.

ВІДОЗВА

до громадян з міста Копичинець, пов. Гусятин як тоже до громадян з гусятинщини взагалі.

Поважані Громадяне і Товариші!

Звертаємося до Вас з цею відозвою не по власній волі, а на клич наших рідних зза океану. На днях одержали ми листа від заряду Українського Педаґоґічного Товариства в Копичинцях з проханням о поміч приватній всенародній українській школі в цій же місцевости. В згаданім листі заряд описує нам страшні річи, яких польські власти допускаються супроти української культури. Замикання українських шкіл на дневнім порядку, а учительські сили томляться по шляхецьких тюрмах! Та мимо так страшних переслідувань, український народ бореться всіми способами з шляхецькою гидрою.

Поважані громадяне! — Лист, котрий ми одержали, своїм змістом за великий для поміщення в часописах, тому ми ограничуємося цею відозвою, та звертаємося до Вас і прохаємо в імени наших братів за океаном, прийти як найскорше з помічю Рідній Школі в Копичинцях, котра зараз являється культурним центром цілого повіту.

В нас, в Дітройт і Гемтремк, уже є створений Комітет для цієї справи, котрий приступив вже до щирої праці і цей Комітет кличе усіх Українців гусятинщини, перебуваючих в Злуч. Державах і Канаді, до орґанізування по своїх місцевостях комітетів помочі Укр. Приватній Школі в Копичинцях. Де немож цего зробити, звертайтесь до нашого Комітету по листи, та блищі інформації.

Тому звертаємось виключно до громадян гусятинщини, бо по таких інструкціях ми одержали повномочіє від заряду У. П. Т. в Копичинцях.

Ще раз кличемо Вас браття, не заспіть цеї важної справи, збирайте жертви на ратовання української культури.

По листи та блищі інформації звертайтеся до Комітету на слідуючу адресу:

Theodor Zarembsky
2342 Grayling St.,
Hamtramek, Mich.

За Комітет: Никола Ганчарик, Теодор Зарембський, Марко Гуменний.

ЗВІТ КОМІТЕТУ ДОПОМОГИ КУЛЬТ-СЕКЦІЇ "ВПЕРЕД", В МІСТІ БАЗАЛІЇ, НА ВОЛИНІ.

Дня 6. липня відбулося в Мелвил, Р. А., засідання комітету односельчан допомоги культурній секції "Вперед" в м. Базалії на Радянській Волині. На засідання прибули товариші: А. Онищук, А. Мельников, Д. Вовкотруб і К. Ходзінський. Тому що Д. Тарасюк відмовився взяти участь, його місце заступав т. А. Штундюк.

Після перевірення всіх листів, рахунків і посвідок вислід кампанії такий: На листи вплинуло $405.00, а з продажі книжок $3.75, що разом робить $408.75.

Зібрані гроші поділено так: післано в Базалію на потреби школи $200.00, на потреби бібліотеки-читальні $20.00, на передплату ґазет і журналів до бібліотеки $20.00, на закупно книжок вислано до київської філії Держвидату України $115.00, на подорож довіреному чоловікові з Базалії до Києва за книжками $10.00. Кошти пересилки грошей до Базалії і до Києва через Амалгамейтед банк в Ню Йорку виносять $21.50. Видано на передплату українських і російських ґазет в Злуч. Державах і Канаді для бібліотеки-читальні в Базалії $15.50. Загальні почтові розходи комітету виносять $5.04. На руках в касієра на 6. липня лишилося $1.71. Переглянено і перечитано всі протоколи, всі записи, книжки фін. секретара і касієра і найдено все в порядку і вся робота велася після ухвал з'їзду односельчан в Вунсакет 10. лютого ц. р.

Це все стверджуємо члени контрольної комісії: К. Ходзінський, А. Мельніков, Д. Вовкотруб, А. Штундюк, А. Онищук.

ТОРГОВЕЛЬНІ ЦІНИ У ВІННІПЕҐУ.

Понеділок 4. серпня 1924.

Пшениця:

Ч. 1. нортерн	1.51
Ч. 2. нортерн	1.44
Ч. 3. нортерн	1.42
Ч. 4.	1.33½
Ч. 5.	1.25
Ч. 6.	1.13
"Трек"	1.47
Пожива	1.03
Ч. 1. "дурум"	1.29
Ч. 1. "тоф"	1.40
Ч. 2. "тоф"	1.37

Овес:—

Ч. 2. С. В.	.54⅝
Ч. 3. С. В.	.52⅝
Ч. 1. пожива	.51⅞
Ч. 2. пожива	.49⅞
"Реджектед"	.47⅛

Ячмінь:—

Ч. 3. С. В.	.88¾
Ч. 4. С. В.	.84¾
"Реджектед"	.81¼
Пожива	.80¾
"Трек"	.86¾

Лен:—

Ч. 1. Н. В. С.	2.32
Ч. 2. С. В.	2.28
"Трек"	2.31

Жито:—

Ч. 2. С. В.	.91¾

ЦІНИ ПРОДУКТІВ.

Масло:—

Масло "крімері" ф. о. б. фунт	31½

Яйця:—

Екстра, тузін	23
Фирстс, тузін	21
Секондс, тузін	17
Надбиті, тузін	14

Бараболі:—

Манітобські бараболі буш.	1.00

Мука:—

98 фунтів мішок	4.42½
2 мішки по 49 фунтів	4.47½
4 мішки по 24 фунти	4.55

Сіно:—

Ч. 1. тимотка, тона	21.00
Ч. 2. тимотка, тона	19.00
Ч. 1. ред тап, тона	15.00
Ч. 2. ред тап, тона	13.00
Ч. 1. "апленд", тона	12.00
"Брен", тона	22.00
"Шортс", тона	22.00

ЇДЬТЕ ВСІ НА ПІКНІК!

ЗАХОДОМ СПІЛЬНОГО КОМІТЕТУ ВІДДІЛІВ СТОВ. У.Р.Д. І СЕКЦІЇ ЖІНОК-РОБІТНИЦЬ В ВІННІПЕҐУ

устроюється

В НЕДІЛЮ, 10. СЕРПНЯ Ц.Р.

В МОРС ПЛЕЙС

ВЕЛИКИЙ

ПІКНІК

На пікніку будуть ріжні несподіванки, смачні перекуски і холодні напитки, забави, перегони, перетягання шнуром і т. ин. Для танцюючих є велика плятформа. До танців буде приграватн першорядна орхестра.

ЇДЬТЕ САМІ І КЛИЧТЕ З СОБОЮ СВОЇХ ЗНАЙОМИХ!

ГОДІ СИДІТИ ДОМА! ДОСИТЬ НАСИДІЛИСЯ ЧЕРЕЗ ЦІЛУ ЗИМУ. А ТЕПЕР ЛІТО, ТОЖ ВСІ ЇДЬМО НА СВІЖЕ ПОВІТРЯ.

ЯК ЇХАТИ: — Беріть "Morse Place" стріткару і їдьте нею аж до кінця, а там товариші вкажуть місце пікніку.

ЦІНИ ХУДОБИ.

(За 100 фунтів живої ваги.)

Бички:—

Вибрані	6.00—6.50
Добрі	4.50—5.50
Середні	4.00—4.50
Звичайні	3.00—3.75

Ялівки на заріз:—

Вибрані	5.00—5.50
Добрі	3.50—4.50

Корови на заріз:—

Вибрані	3.75—4.00
Добрі	3.00—3.50
Середні	2.25—2.75
На консерву	1.00—2.00

Бугаї:—

Добрі	2.00—2.50
Звичайні	1.25—1.75

Воли:—

Добрі	3.00—3.50
Середні	2.00—2.75
Звичайні	1.00—1.75

Бички "Стакерс":—

Вибрані	3.25—3.50
Добрі	2.25—3.00

Телиці "Стакерс":—

Вибрані	3.00—3.75
Добрі	2.00—2.75

Телята:—

Вибрані	4.00—5.00
Добрі	3.00—3.75
Звичайні	1.50—2.25

Бички на годівля:—

Вибрані	5.00—5.50
Добрі	3.75—4.75

Вівці і ягнята:—

Добрі вівці	4.00—5.50
Звичайні вівці	2.00—3.00
Добрі ягнята	9.00—12.00
Звичайні ягнята	6.00— 7.00

Безроги:—

"Селектед бейкон"	9.90
Грубі, гладкі	9.00
Тяжкі	8.00
Дуже тяжкі	7.00
"Шап гоґс"	8.50
Легкі "фідерс"	8.50
Худі	5.50
Льохи	7.00
Кнурі	4.00

НОВИНА! ПОЗІР! НОВИНА!

Заходом Філії Стов. Укр. Роб. Дім в Мус Джо і Філії Стов. Укр. Роб. Дім в Ріджайна устроюється перший раз в неділю, дня 10. серпня в J. H. Grauson Place, в Мус Джо

СПІЛЬНИЙ РОБІТНИЧИЙ

ПІКНІК

На пікніку будуть смачні перекуски і холодні напитки. Також ріжні спортові гри.

Проситься всіх робітників і робітниць не тільки міста Мус Джо, але й з околиці як робітників так і фармерів прибути на цей пікнік. На випадок непогоди проситься прибути до салі У.Р.Д.

Як їхати на місце пікніку: Беріть "Кінґсвей Парк" стріткару і їдьте нею аж до J. H. Grauson Place.

МАЮ НА ПРОДАЖ добре уладження (фіксчур) до стору в дешевій ціні. Зголошуватися під ч.:

431 Bowman Ave.,
(86) Elmwood

ПОЗІР! ПОЗІР!

Читайте самі і другим скажіть,

що Канадійсько-Українське Товариство "Кобзар" і "Рідна Школа" в Форт Рудж устроюють в неділю дня 10-го серпня ц. р.

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК.

На пікніку буде першорядна музика; перегони мущин і жінок; перегони шкільних дітей; керниця щастя; танці; вправи шкільних дітей; хор шкільних дітей; гри на мандолінах і т. д. і т. д.

Цінні нагороди буде роздаватися тим, хто найліпше вивяжеться в згаданій програмі.

Товариство ручить за найсмачнійші перекуски і холодні напитки. Отже проситься всіх українських робітників і робітниць міста Вінніпеґу якнайчисленнійше взяти участь в згаданім пікніку, бо це перший пікнік цего літа Рідної Школи у Форт Рудж.

Як і куди їхати? — Беріть Парк-Лайн або Коридон кару, возьміть трансфер на Пембіна кару і їдьте нею до кінця, а там будуть чекати на вас наші товариші, котрі заведуть вас на місце пікніку.

В разі непогоди пікнік відбудеся слідуючої неділі 17. серпня в тім самім місци.

ДО ВІДОМА СПІВАКАМ!

Цим дається до відома всім членам хору при Українськім Робітничім Домі в Вінніпеґу і всім тим товаришам і товаришкам, що бажали-б брати участь в співі, що перша проба в цім сезоні відбудеться в вівторок 5. серпня о год. 8-ій вечером. Всіх, бажаючих учитися співу щиро вітаємо. Приходіть на час.

ПОШУКУЮ свого чоловіка Ілька Тронт з села Озірян, повіт Бучач, Галичина. Він виїхав до роботи в Онтеріо минулої осени і лишив мене з 6. малими дітьми. Останню відомість про себе дав мені в місяці марті і від того часу нічого про него не знаю. Ходить поголоска, що його забив камінь при роботі. Хто про него знав би, хай буде так добрий і повідомить мене на адресу:

Nastia Tront
P. O. Sturgis, Sask.

ПОШУКУЮ свого первого брата Дмитра Матейчука з села Юрківці, повіт Заставна, Буковина. Давніше перебував в провінції Квебек а тепер має перебувати в провінції Онтеріо. Хто про него знав би, або він самий хай напише на понищу адресу, бо маю важну інформацію для него з старого краю. Моя адреса:

B Mateychuk
Box 24
(86) Hornepayne, Ont.

ПРОПАЛА пара коней: лиса гніда кобила, має білі ноги, важить 1,200 фунтів, сім років стара і чорнявий лисий лошак; має білі ноги, грива і хвіст стрижені; лошак великого росту, рік старий. Хто їх бачив або зловив, хай зголоситься до:

Joe Kashupski
Gimli, Man. (85)

ПОШУКУЮ в важній справі Георгія Лисенького з Топорівців, повіт Чернівці, Буковина, котрий в 1918 р. перебував в Ню Торонто а відтак виїхав на фарми. Хто знав би його адресу або він сам хай напише до мене на адресу:

Iwan Mylyj
c/o Dome Mine
So. Porcupine, Ont. (85)